

- ³**dap-ple** /dæpl/ [onov ww] **spikkels/vlekken krijgen**
- ⁴**dap-ple** /dæpl/ [ov ww] (be)**spikkelen**, met vlekken bedekken
- ¹**dap-ple-grey** [telb zn] **appelschimmel** (paard)
- ²**dap-ple-grey** [bn] **appelgrauw, appeljrijs**
- dap-son** /dæpsoun/ [niet-telb zn] (med) **dapsone** (ge-neesmiddel tegen melaatsheid/dermatitis)
- dar-bies** /dɑːbiz, ˈdɑːrbiz/ [alleen mv] (BE; sl) **armband-jes**, handboeien, paternosters
- dar-by** /dɑːbi, ˈdɑːrbi/ [niet-telb zn] (AE; inf) **poen**, pegels, duiten
- Dar-by and Joan** /dɑːbi ən dʒoʊn, ˈdɑːrbi-/ [alleen mv] (vnl BE) **verknocht bejaard echtbaar**, onafscheidelijke oudjes **2** (verk: Darby and Joan club)
- Darby and Joan club** [telb zn] **bejaardensociëteit**
- ¹**dare** /deə, ˈder/ [telb zn] **uitdaging**, provocatie ♦ *do sth. for a dare* zich niet laten kennen, iets doen omdat men wordt uitgedaagd **2** **gedurfde handeling**, moedige daad
- ²**dare** /deə, ˈder/ [ov ww] **aandurven**, trotsen ♦ *she dared the task of climbing the spire* ze durfde het aan de spits te beklimmen; *she dared his wrath* ze trotseerde zijn woede; *who dares wins* wie waagt die wint **2** **uitdagen**, tarten ♦ *she dared Bill to hit her* ze daagde Bill uit haar te slaan; → **daring**
- ³**dare** /deə, ˈder/ [hulpww] (aan)**durven**, het wagen, het lef hebben te ♦ *he does not dare to answer back*, *he dare not answer back* hij durft niet tegen te spreken; *how dare you (say such a thing)?* hoe durf je/waag je het zo iets te zeggen? **2** *I dare say* ik veronderstel/neem aan; (als tussenwerpsel ook) natuurlijk, waarschijnlijk; (BE) misschien; → **daring**
- dare-dev-il** [telb zn; ook attributief] **waaghals**, durfal, roekeloos iemand ♦ *he's such a daredevil (fellow)* het is zo'n waaghals/doldrieste figuur
- dare-dev-il-ry** [niet-telb zn] **waaghalzerij**, doldriestheid, lef
- daren't** /deənt, ˈdernt/ (samentrekking van dare not)
- dare-say** /deəseɪ, ˈder-/ [onov + ov ww; alleen 1e pers enk, tegenwoordige tijd] **geloven**, denken, veronderstellen, niet ontkennen ♦ *you're right*, *I daresay* waarschijnlijk heb je gelijk, je hebt ongetwijfeld gelijk
- ¹**dar-ing** /deərɪŋ, ˈderɪŋ/ [niet-telb zn; oorspronkelijk tegenwoordig deel van dare] **2** **moed**, dapperheid, durf, lef, brutaliteit **2** **gewaagdhed**, gedurfdheid, progressiviteit, vergaandheid
- ²**dar-ing** /deərɪŋ, ˈderɪŋ/ [bn; tegenwoordig deel van dare; bw: ~ly; zn: ~ness] **2** **brutaal**, moedig, gedurfd, uitdagend, vermetel, koen **2** **gewaagd**, gedurfd, vergaand, choquerend, op het kantje af
- dar-i-ole** /dæriəʊl/ [telb zn] (cul) **timbaaltje** (pudding-vorm)
- ¹**dark** /dɑːk, ˈdɑːrk/ [telb + niet-telb zn] **2** **donkere kleur/tint** ♦ *the dark of her eyes* het donker/zwart van haar ogen; *the lights and darks of a painting* de lichte en donkere kleuren/het clair-obscur van een schilderij **2** **donkere plaats**
- ²**dark** /dɑːk, ˈdɑːrk/ [niet-telb zn] **2** **duister**, duister(nis), donkerte ♦ *in the dark* in het donker; (fig) in het geniep/geheim **2** **vallen van de avond** ♦ *after/before dark* na/voor het donker; *at dark* bij het vallen van de avond, in de schemering **2** *be in the dark (about sth.)* in het duister tasten (omtent iets); *keep s.o. in the dark about sth.* iemand ergens onkundig van laten; *whistle in the dark* doen alsof men niet bang is; (sprw) *all cats are grey in the dark* bij nacht zijn alle katjes grauw
- ³**dark** /dɑːk, ˈdɑːrk/ [bn; vergr trap: darker; bw: ~ly] **2** **donker**, duister, onverlicht ♦ *dark brown* donkerbruin; *flush darkly* donkerrood aanlopen; *dark glasses* donkere bril, bril met getinte glazen; *dark lantern* dievenlantaarn **2** **slecht**, duister, verdorven, kwaad, snood ♦ *dark powers* duistere machten **2** **somber**, donker, zwart, triest, fronsend, dreigend ♦ *the dark side of things* de schaduwzijde

- der dingen **2** **verborgen**, geheimzinnig, duister, mysterieus ♦ *in darkest Africa* in donker Afrika; *the Dark Continent* het zwarte werelddeel, Afrika; *a dark secret* een diep geheim **2** **obscuur**, onbegrijpelijk, duister **2** **onverlicht** (in morele/intellectuele zin), donker, duister ♦ *the Dark Ages* donkere/duistere middeleeuwen; *the Dark Age(s)* de Donkere Eeuw(en) (Griekse geschiedenis); *dark era* in history donkere periode in de geschiedenis **2** **donker**, laag en vol (van stem) **2** (AE; inf) **gesloten**, dicht (van theater, stadion) ♦ *Thursday is dark night* geen voorstelling op donderdag **2** **dark blue** sportman/vrouw van de universiteit van Oxford; (elek) *dark current* donkerstroom; *dark horse* outsider (in race); onbekende mededinger, onverwachte kandidaat (bij verkiezingen); onbekende factor; *keep dark* zich schuil houden; *keep sth. dark* iets geheim houden, iets onder de pet houden; (astron, natuurk) *dark matter* donkere/zwarte materie; (sprw) *the darkest hour is that before dawn* als de nood het hoogst is, is de redding nabij
- dark-a-dapt-ed** [bn] **aan het donker geadapteerd/aangepast** (van oog)
- ¹**dark-en** /dɑːkən, ˈdɑːr-/ [onov ww] **2** **donker(der) worden**, verduisteren, verdonkeren **2** **vertroebelen**, vervagen, onduidelijk worden **2** **betrekken**, bewolkt worden **2** **versomber**, treurig worden, uit zijn humeur raken **2** **blind worden**
- ²**dark-en** /dɑːkən, ˈdɑːr-/ [ov ww] **2** **donker(der) maken**, verduisteren, verdonkeren **2** (doen) **vertroebelen**, onduidelijk maken, doen vervagen **2** **triest/sonber stemmen**, uit zijn humeur brengen **2** **blind maken**, verblinden
- dark-haired** [bn] **met donker haar**, donkerharig
- dark-ish** /dɑːkɪʃ, ˈdɑːr-/ [bn] **vrij donker/duister**, schemerig
- dar-kle** /dɑːkl, ˈdɑːrkəl/ [onov ww] **2** **zich donker/vaag aftekenen**, donker/vaag opdoemen, (half) verborgen liggen **2** **donker worden**, verdonkeren; → **darkling**
- ¹**dark-ling** /dɑːklɪŋ, ˈdɑːrk-/ [bn; oorspronkelijk tegenwoordig deel van darkle] (form) **2** **nachtelijk**, in het donker/duister **2** **vaag**, duister, obscuur
- ²**dark-ling** /dɑːklɪŋ, ˈdɑːrk-/ [bw; oorspronkelijk tegenwoordig deel van darkle] (form) **2** **duister**, in het donker/duister
- dark-ness** /dɑːknəs, ˈdɑːrk-/ [niet-telb zn] **2** **duisternis**, (i.h.b.) verdorvenheid ♦ *powers of darkness* kwade machten
- dark-room** [telb zn] (foto) **donkere kamer**, doka
- dark-some** /dɑːksəm, ˈdɑːrk-/ [bn] (vero) **2** **duister**, donker, somber, triest
- dar-ky, dar-ke, dar-kie** /dɑːki, ˈdɑːrki/ [telb zn; vaak Darcy] (inf; beled) **2** **zartje**, nikker, roetmop, droopstaaf
- ¹**dar-ling** /dɑːlɪŋ, ˈdɑːr-/ [telb zn] **2** **schat(je)**, lieveling, lieverd, snoes(je), dot **2** (sprw) *better be an old man's darling than a young man's slave* ± beter het liefje van een oude man dan het slaafje van een jonge man
- ²**dar-ling** /dɑːlɪŋ, ˈdɑːr-/ [bn, attr; vergr trap: ook darlinger; bw: ~ly; zn: ~ness] **2** **geliefd**, (aller)lief(st) ♦ *my darling wife* mijn geliefde echtgenote **2** (inf) **schattig**, snoezig
- ¹**darn** /dɑːn, ˈdɑːrn/ [telb zn] **2** **stop**, gestopt gat, stopsel **2** (eufemistisch voor damn) **2** **donder** ♦ *I don't give a darn* het kan me geen zier schelen
- ²**darn** /dɑːn, ˈdɑːrn/ [bn; attr + bw] (euf voor damn) **2** **verdraaid**, vervloekt, vermaledijd, bliksems, donders
- ³**darn** /dɑːn, ˈdɑːrn/ [onov + ov ww] **2** **stoppen**, mazen ♦ *darn (a hole in) a sock* (een gat in) een sok stoppen **2** (eufemistisch voor damn) (ver)vloeken, verwensen ♦ *darn (it)!* verdraaid, verduiveld, bliksems, verdoriel, sodejul, sakerloot!; → **darned, darning**
- darned** /dɑːnd, ˈdɑːrnd/ [bn; bw; volt deel van darn] (euf voor damned) **2** **verdraaid**, vervloekt, vermaledijd, bliksems, donders

darnel

dar-nel /dɑːnəl, ˈdɑːr-/ [telb + niet-telb zn] (plantk) **raai-gras** (genus *Lolium*), (i.h.b.) dolik, bedwelmend raai-gras, hondsdraivik (L. temulentum), Engels raai-gras (L. perenne)

darn-er /dɑːnə, ˈdɑːrnər/ [telb zn] 1 **stopper, stopster** 2 **stopmachine** (voor weefsels) 3 **stopnaald** 4 **maasbal**

darn-ing /dɑːnɪŋ, ˈdɑːr-/ [telb + niet-telb zn; oorspronkelijk tegenwoordig deel van darn] **stopwerk, maaswerk**, het stoppen/mazen, stoppage, te stoppen textiel

darning egg [telb zn] **maasbal**

darning needle [telb zn] 1 **stopnaald** 2 (AE; inf; gew) **waterjuffer**, libel (orde Odonata)

darning stitch [telb + niet-telb zn] **stopsteek**

darst [zē pers enk tegenwoordige tijd, verouderd of religie] → **dare**

1 dart /dɑːt, ˈdɑːrt/ [telb zn] 1 **pijl(tje)**, werpschicht, werpspies, werppijltje, dart 2 **pluimpje** (voor windbuks) 3 **angel** (van insect) 4 (**plotselinge/scherpe**) **uitval** (ook figuurlijk), steek, sprong ♦ **make a dart for the door** met een sprong bij de deur trachten te komen, een uitval doen naar de deur; **darts of sarcasm** sarcastische uitvallen 5 **figuurnaad(je)**

2 dart /dɑːt, ˈdɑːrt/ [onov ww] 1 **snellen, schieten, stuiven, stormen, toesnellen, toeschieten, toestuiven, toestormen, wegsnellen, wegschieten, wegstuiven, wegstormen** ♦ **dart across** snel oversteken, overhollen; **dart along/away/out** langs/weg/naar buiten snellen/schieten/stuiven/stormen 2 **een projectiel werpen**, een speer gooien, een pijl afschieten

3 dart /dɑːt, ˈdɑːrt/ [ov ww] 1 (**toe**)**werpen**, schieten, plotse-ling richten op ♦ **dart a glance/look** at een (plotselinge/scherpe) blik toewerpen 2 **plotseling uitsteken**, priemen ♦ **dart out one's tongue** (vliegenvlug) zijn tong uitsteken (van slang)

dart-board [telb zn] **dartsboard**, (België) vogelpikschijf

dart-er /dɑːtə, ˈdɑːrtər/ [telb zn] 1 (**spee**)**werper** 2 **schicht**, iemand die zich snel beweegt 3 (dierk) **slan-genhalsvogel** (genus *Anhinga*) 4 (dierk) **echte baars** (familie Percidae)

Dart-ford war-bler /dɑːtˌfɔːd wɔːblə, ˈdɑːrtˌfɔːd wɔːblər/ [telb zn] (dierk) **Provençaalse grasmus** (*Sylvia undata*)

1 dar-tle /dɑːtl, ˈdɑːrtl/ [onov ww] **heen en weer schieten**, flitsen

2 dar-tle /dɑːtl, ˈdɑːrtl/ [ov ww] **uitstoten**, schieten (vonken e.d.)

Dart-moor /dɑːtmɔː, -mɔː, ˈdɑːrtmɔː, ˈdɑːmɔː/ [eigenn] 1 **Dartmoor** (heidegebied in Devonshire) 2 **Dartmoor**, de Dartmoorgevangenis

Dartmoor pony [telb zn] **dartmoorpony**

Dartmoor sheep [telb zn] **dartmoorschaap**

dar-tre /dɑːtə, ˈdɑːrtər/ [telb + niet-telb zn] (med) **huid-uitslag**, dartre, (i.h.b.) herpes

darts /dɑːts, ˈdɑːrts/ [niet-telb zn] **darts**, pijltjeswerpen, (België) vogelpik

darts cricket [niet-telb zn] (spel) **dartscricket** (pijltjes-werpen door teams met puntenscoring enz. zoals bij cricket)

darts football [niet-telb zn] (spel) **dartsvoetbal** (pijltjes-werpen door twee spelers die per keer drie pijltjes werpen met puntenscoring zoals bij voetbal)

Dar-win-ism /dɑːwɪnɪzəm, ˈdɑːr-/ [niet-telb zn] **darwinis-me**, (evolutie)leer van Darwin

1 Dar-win-ist /dɑːwɪnɪst, ˈdɑːr-/ [telb zn] **darwinist**, aan-hanger van het darwinisme

2 Dar-win-ist /dɑːwɪnɪst, ˈdɑːr-/ **Dar-win-i-an** /dɑːwɪnɪən, ˈdɑːr-/ **Dar-win-is-tic** /dɑːwɪnɪstɪk, ˈdɑːr-/ [bn] **darwinistisch**

1 dash /dæʃ/ [telb zn] 1 (benaming voor) **kleine hoeveel-heid (in/door groter geheel)**, ietsje, tik(kelt)je, scheutje, tik, zweempje, tintje, snu(i)fje ♦ **dash of red** zweempje

rood 2 (**snelle, krachtige**) **slag**, mep, lel, dreun 3 **spurt**, sprint, uitval, uitbreekpoging, stormloop ♦ **the prisoners made a dash for freedom** de gevangenen deden een snelle uitbreekpoging; **the 100 metres dash** de honderd meter sprint 4 (geen mv) **geklets**, gekabbel, geklater, gekletter, (ge)plas, plens ♦ **a dash of cold water** een plens koud water; **the dash of waves** golfgeklots 5 **pennenstreek, penseel-streek** 6 **streep** (in morsealfabet) ♦ **dots and dashes** punten en strepen 7 (druk) **kastlijn**, gedachtestreep(je) ♦ **swing dash** tilde, slangetje 8 (muz) **extrastaccatoken** 9 (BE; sl) **steekpenningen**, smeergeld, omkoping 10 (inf) (verk: dashboard) **dashboard** 11 **at a dash** met veel verve; **cut a dash** de show stelen, een wervelende indruk maken

2 dash /dæʃ/ [niet-telb zn] **elan**, zwier, durf, daadkracht, energie

3 dash /dæʃ/ [onov ww] 1 (**vooruit**)**stormen**, (zich) storten, denderen ♦ **dash along/past** voorbijstuiven; **dash away** wegstormen, zich uit de voeten maken; **I'm afraid I must dash now** en nu moet ik er als de bliksem vandoor; **dash off** er (als de gesmeerde bliksem) vandoor gaan; **heavy seas dashed over the bows** zware zeeën sloegen over de boeg; **dash up** komen aansnellen, snel komen aanrijden 2 (**rond**)**banjeren**, (met veel vertoon) rondspringen, rondspankeren ♦ **dash about** rondsbanjeren; → **dashed, dashing**

4 dash /dæʃ/ [onov + ov ww] (**met grote kracht**) **slaan**, smijten, kwakken, beuken, uiteen (doen) spatten, te pletter slaan ♦ **the waves dashed against the rocks** de golven beukten tegen de rotsen; **dash down** neersmijten; **dash o.s. against the enemy** zich op de vijand storten; **the fish bowl dashed to pieces** de viskom spatte aan stukken; → **dashed, dashing**

5 dash /dæʃ/ [ov ww] 1 **vermorzelen**, vernietigen, verbrij-zelen, verpletteren, (fig) de bodem inslaan, vrijdelen ♦ **all my expectations were dashed** al mijn verwachtingen werden de bodem ingeslagen; **dash one's/s.o.'s brains out** zijn hersenpan kraken/verbrijzelen/iemand de hersens inslaan 2 (**be**)**spatten**, besmeuren, (be)sprenkelen ♦ **dash mud over sth.**, **dash something with mud** iets met modder be-spatten/besmeuren 3 **snel/gehaast doen** ♦ **dash away a tear/one's tears** een traan wegpinken/zijn traan (haastig) wegvegen; **dash sth. down/off** iets nog even gauw doen/er-uit stampen/afraffelen 4 (inf; eufemistisch voor damn) **vervloeken**, verwensen ♦ **dash it (all)!** verdraaid!, sakker-loot!, nondeju! 5 (sl) **stieken**, omkopen 6 **doorspekken**, larderen, vermengen met, versnijden, verlevendigen 7 **verwarren**, in verlegenheid brengen, paf/met de mond vol tanden doen staan 8 **terneerslaan**, ontmoedigen, uit het veld slaan; → **dashed, dashing**

dash-board [telb zn] 1 **dashboard** (van auto, vliegtuig, e.d.) 2 **spatscherm** (van rijtuig)

1 dashed /dæʃt/ [bn; volt deel van dash] **teleurgesteld**, beteuterd, ontmoedigd

2 dashed /dæʃt/ [bn, attr; volt deel van dash] (BE; euf voor damned) **verdraaid**, verduiveld, bliksems, deksels **da-sheen** /dæʃiːn/ [telb zn] (cul, plantk) **taro** (*Colocasia esculenta*)

dash-er /dæʃə, ˈdɑːr-/ [telb zn] 1 (inf) **opgewonden stand-je**, branie(schopper), lefgozer 2 (techn) **karnstok**, (karn)-tril, roerstok

da-shi-ki /dɑːʃiːki/ [telb zn] **dashiki**, kleurige tuniek (voornamelijk van mannen)

dash-ing /dæʃɪŋ/ [bn; tegenwoordig deel van dash; bw: ~ly] 1 **onstuimig**, driest, brutaal, vol bravoure 2 **leven-dig**, bedrijvig, beweeglijk 3 **energiek**, wilskrachtig 4 **opzichtig**, schitterend, opvallend, zwierig, (over)ele-gant, chic

dash-pot [telb zn] **buffer**, demper, slagdemper, schok-demper

das-sie /dæsi, dɑ:si/ [telb zn] (ZAE; dierk) **klipdas** (genus Procavia), (i.h.b.) Kaapse klipdas (P. capensis)

zwartstaart (vis; Diplodus sargus)

das-tard /dæstəd, ˈɑ-tərd/ [telb zn] **flapdrol**, schijtlister, held op sokken, labbekak, stuk geniep

das-tard-ly /dæstədli, ˈɑ-tərdli/ [bn; zn: dastardliness] **lafhartig**, **laaghartig**, geniepig, achterbaks, min

das-y-ure /dæsiə, ˈɑ-ɔr/ [telb zn] (dierk) **gevekte buidelmarter** (genus Dasyurus)

DAT /dæt/ [telb + niet-telb zn] (Digital Audio Tape) **dat** (digitale geluidsband/geluidstape)

1 da-ta [alleen mv; thans vaak niet-telbaar zn] → **datum**

data	
data	gegevens als basis voor onderzoek
· in wetenschappelijke teksten vaak met werkwoord in het meervoud	· <i>unfortunately the data we used for our research were unreliable</i>
· enkelvoud: datum	
data	data (digitale gegevens)
· met werkwoord in het enkelvoud	· <i>the data was converted to the new system</i>
dates	data (meervoud van datum)
	· <i>what dates are convenient for the meeting?</i>

2 da-ta /deɪtə, ˈdeɪtə, ˈdeɪtə/ [alleen mv; werkwoord voornamelijk enk] **gegevens**, data, informatie (ook computer) ♦ *the data is being prepared for processing* de informatie wordt gereedgemaakt voor verwerking

da-ta bank [telb zn] (comp) **databank**, gegevensbank

da-ta base [telb zn] (comp) **database**

database management [niet-telb zn] (comp) **databasebeheer**

dat-a-ble, **date-a-ble** /deɪtəbl/ [bn] **dateerbaar**

data bus [telb zn] (comp) **databus**

data capture [niet-telb zn] **gegevensvergaring** (in het bijzonder met de computer), gegevensverzameling, datacapture

da-ta-comms [alleen mv] **datacommunicatie**

da-ta-glove [telb zn] (comp) **dataglove**, **datahandschoen**

data link [telb zn] (comp) **gegevensverbinding**

data manager [telb zn] (comp) **gegevensbeheerder**

data mining [niet-telb zn] (comp) **datamining** (op geavanceerde wijze zoeken naar informatie in grote gegevensbestanden), informatievergaring/informatiewinning uit databases (bv. over klanten)

da-ta proc-ess-ing [niet-telb zn] (comp) **gegevensverwerking**

data processor [telb zn] (vnl comp) **gegevensverwerkende machine**

data protection [niet-telb zn] (BE) **gegevensbescherming**

data retrieval [niet-telb zn] (comp) **het oproepen van gegevens**, dataretrieval

data set [telb zn] (comp) **bestand**

data sheet [telb zn] **informatieblad**, gegevensblad

data structure [telb zn] (comp) **gegevensstructuur**, datastructuur

data transmission [niet-telb zn] (comp) **datatransmissie**, overdracht van gegevens

data warehouse [telb zn] (comp) **datapakhuis**, datawarehouse

1 date [DATA] /deɪt/ [telb zn] **1 dadel** **2** (verk: date palm) **3 datum**, dagtekening, datering, jaartal, dag van de maand **4 afspraak**, (inf) afspraakje ♦ *it's a date* afgesproken; *we made a date to meet tomorrow* we hebben afgesproken morgen bij elkaar te komen **5** (vnl AE; inf) **vriend(innetje)**, partner, 'afsprakje', scharreltje **6 optreden** ♦

Maze are playing seven dates in Britain Maze treedt zevenmaal op/heeft zeven optredens in Groot-Brittannië

2 date /deɪt/ [telb + niet-telb zn] **1 tijd(perk)**, periode ♦ *of (an) early/(a) late date* uit een vroege/late periode **2 (levens)duur** **3 go out of date** verouderen; ouderwets worden; in onbruik raken; *out of date* verouderd, achterhaald; uit de tijd, ouderwets; in onbruik; niet bij de tijd; *to date* tot op heden; *up to date* bij (de tijd), modern, geavanceerd, up-to-date; volledig bijgewerkt; *bring up to date* bijwerken, moderniseren; (sprw) *good counsel is never out of date* goede raad komt nooit te laat

3 date /deɪt/ [onov ww] **1 verouderen**, uit de tijd raken/zijn, ouderwets aandoen, gedateerd zijn, het stempel dragen **2 dateren** ♦ *date back* tot stammen/dagtekenen uit, dateren uit/van, bestaan sinds; *date from* stammen/dagtekenen uit, dateren uit/van, bestaan sinds; zijn oorsprong vinden in, te danken zijn aan **3 (chronologisch) rekenen** ♦ *historians date by years* historici rekenen in jaren **4** (vnl AE; inf) **afspraken hebben**, uitgaan, omgaan, vrijen; → **dated**

4 date /deɪt/ [ov ww] **1 dateren**, dagtekenen, van datum voorzien **2 dateren**, de datum/ouderdom vaststellen van ♦ *date a painting* een schilderij dateren; *date sth. to a certain period* iets aan een bepaald tijdvak/tijdperk toeschrijven **3 de ouderdom verraden** van, een ouderwets cachet verlenen aan ♦ *the model of the car dates it at about 1900* gezien het model dateert de auto van rond 1900; *that dates me, doesn't it!* nu weet je meteen hoe oud ik ben! **4 omgaan/uitgaan met**, afspraken hebben met, vrijen met ♦ *date each other* met elkaar omgaan, bevriend zijn; *all the girls were dated up* alle meisjes hadden (al) een afspraakje; → **dated**

dat-ed /deɪtɪd/ [bn; volt deelw van date] **ouderwets**, gedateerd, verouderd

date-less /deɪtləs/ [bn; zn: ~ness] **1 ongedateerd**, datumloos, zonder datum **2 tijd(e)loos**, niet verouderend, onvergankelijk **3 onheuglijk (oud)**, oeroud, eeuwenoud

date-line [telb zn] **dagtekening (van krantenartikel)**

date line [telb zn] **datumgrens, datumlijn**

date palm [telb zn] (plantk) **dadel(palm)**, dadelboom (Phoenix dactylifera)

date plum [telb zn] (plantk) **dadelpruim** (genus Diospyros), (i.h.b.) lotusboom, indiaanse bastaardlotus (D. lotus)

date rape [telb + niet-telb zn] **verkrachting tijdens afspraakje** (seksueel geweld in uitgaansituatie)

dates /deɪts/ [alleen mv] **geboorte- en sterfjaar**

date-stamp [telb zn] **datumstempel**, dagtekeningstempel

dating agency [telb zn] **bemiddelingsbureau**, relatiebureau, huwelijksbureau

dat-ing bar [telb zn] (inf) **vrijgezellenkroeg**, kennismakingscafé

1 da-tive /deɪtɪv/ [telb zn] (taalk) **datief**, derde naamval, datiefvorm, datiefconstructie

2 da-tive /deɪtɪv/, (in betekenis 1 ook) **da-ti-val** /deɪtəvəl/ [bn] **1** (taalk) **datief**, van/m.b.t./in/de/een datief ♦ *dativ case* datief, derde naamval **2** (SchE; jur) **datief**, door de rechter benoemd

da-tum /deɪtəm, dɑ:təm, ˈdeɪtəm, ˈdæ:təm/ [telb zn; mv: data /deɪtə, ˈdeɪtədeɪtə/; mv: in bet 2 en bet 3 voornamelijk datas] **1 feit**, gegeven ♦ *a datum of experience* een ervaringsfeit **2 nulpunt** (van schaal e.d.), (i.h.b.) (gemiddeld laag)waterpeil **3** (techn) **reductievlak**, kaartniveau

datum line [telb zn] **nullijn**, uitgangspunt

da-tu-ra /dətjʊərə, ˈdətʊrə/ [telb zn] (plantk) **doornappel** (genus Datura)

1 daub /dɔ:b/ [telb zn] **1 lik**, klodder, smeer ♦ *daub of butter/paint* lik boter/verf **2 kladschilderij**, kladderwerk

2 daub /dɔ:b/ [telb + niet-telb zn] (benaming voor) **kleverige substantie**, (muur)pleister, pleisterkalk, pleisterleem,

daub

modder, olie, vet

- ³**daub** /dɔːb/ [onov ww] [ ] **kliederen**, kladden [ ] **klad-schilderen**, klodderen
- ⁴**daub** /dɔːb/ [ov ww] **besmeren**, bekladden, besmeuren, volkliederen, kwakken, bespatten ♦ *mud was daubed onto his boots zijn laarzen zaten onder de modder(spatten); daub paint on(to) a wall, daub a wall with paint verf op een muur kwakken; his boots were daubed with mud zijn laarzen zaten onder de modder(spatten)*
- daube** /dɔːb/ [telb + niet-telb zn] (cul) **daube** (gemarineerde rundvleesstoofschotel)
- daub-er** /dɔːbə, ˈ-ər/ [telb zn] [ ] **kladschilder**, kliederaar [ ] **stukadoor**
- daub-er-ry** /dɔːbri/ [niet-telb zn] **kliederwerk**, **knociwerk**
- daub-ster** /dɔːbstə, ˈ-ər/ [telb zn] **kladschilder**, kliederaar
- daub-y** /dɔːbi/ [bn; vergr trap: daubier] [ ] **kliederig**, smerig, slordig [ ] **kleverig**, plakkerig
- daugh-ter** /dɔːtə, ˈdɔːtər/ [telb zn] [ ] **dochter** (ook figuurlijk en natuurkunde) ♦ *Daughters of the American Revolution* Dochters van de Amerikaanse Revolutie (patriotisch vrouwenvereniging in de USA); *Spanish is a daughter (language) of Latin* het Spaans is een dochtertaal van het Latijn [ ] (biol) **dochtercel** [ ] *a daughter of Eve* een dochter Eva's (voor nieuwsgierige/jijdele vrouw); (sprw) *he that would the daughter win, must with the mother first begin* die de dochter trouwen wil, moet de moeder vrijen
- daugh-ter-in-law** [telb zn; mv: daughters-in-law] **schoondochter**
- daugh-ter-ly** /dɔːtəli, ˈdɔːtəri/ [bn] **dochterlijk**, zoals het een dochter betaamt
- daunt** /dɔːnt/ [ov ww] [ ] **ontmoedigen**, intimideren, afschrikken, vrees aanjagen ♦ *nothing daunted* onverdroten, onverschrokken, onvervaard; *daunting prospect* angstaanjagend/afschrikwekkend vooruitzicht [ ] **in het vat persen** (haringen e.d.)
- daunt-less** /dɔːntləs/ [bn; bw: ~ly; zn: ~ness] [ ] **onverschrokken**, onbevreesd, onvervaard, onversaagd [ ] **volhardend**, vasthoudend, niet aflatend, onverdroten
- dau-phin** /dɔːfɪn/ [telb zn; ook Dauphin] (gesch) **dau-phin** (Frans kroonprins)
- dau-phin-ess** /dɔːfɪnɪs/, **dau-phine** /dɔːfiːn/ [telb zn] (gesch) **dauphine** (gemaal van Frans kroonprins)
- dauw** /dɔː/ [telb zn] (dierk) **dauw**, burchellzebra (*Equus quagga burchelli*)
- dav-en-port** /dævnɔːt, ˈ-ɔːrt/ [telb zn] [ ] (BE) ± **secretaire**, ± schrijfmeebel [ ] (AE) **(zit-slaap)bank**
- Da-vid-ic** /deɪvɪdɪk/ [bn] **Davidisch**
- Da-vis ap-pa-ra-tus** /deɪvɪs æpəreɪtəs, ˈ-ɾætəs/ [telb zn] (scheepv) **davisapparaat**, **davistoestel** (voor ontsnapping uit gezonken duikboot)
- da-vit** /dævɪt, deɪvɪt/ [telb zn] (scheepv) [ ] **davit** [ ] **kraanbalk**, laadboom, giek
- da-vy** /deɪvi/ [telb zn; verbastering van affidavit] (sl) **eed** ♦ *take one's davy* een eed doen, zweren
- Da-vy** /deɪvi/, **Davy lamp** [telb zn] (mijnb) **davylamp**, daviaan, mijnwerkerslamp
- Davy Jones** /deɪvi dʒoʊnz/ [eigenn] (inf; scheepv) **Davy Jones** (boze zeegeest)
- Davy Jones's locker** [telb zn] (inf; scheepv) **dieperik**, (eerlijk) zeemansgraf ♦ *go to Davy Jones's locker* naar de kelder gaan
- daw** /dɔː/ [telb zn] (dierk) (verk: jackdaw) **kauw**, torenkraai (*Corvus monedula*)

¹**daw-dle** /dɔːdl/ [telb zn] → **dawdler**

²**daw-dle** /dɔːdl/ [telb + niet-telb zn] [ ] **beuzelarij**, gelummel, gelanterfant [ ] **treuzelarij**, geteut

³**daw-dle** /dɔːdl/ [onov ww] [ ] **lanterfanten**, lummelen, hangen, rondlummelen, rondhangen, beuzelen [ ] **treuzelen**, teuten ♦ *dawdle over one's food* kieskauwen, met lan-

ge tanden eten

- ⁴**daw-dle** /dɔːdl/ [ov ww] **verbeuzelen** ♦ *dawdle away* verlummelen, verprutsen, verspillen
- daw-dler** /dɔːdlə, ˈ-ər/ [telb zn] [ ] **lanterfanter**, leeglooper, beuzelaar [ ] **teut**, treuzel(aar)
- dawk, dak** /dɔːk/ [telb + niet-telb zn] (IndE; gesch) **(post)vervoer** (van pleisterplaats tot pleisterplaats)
- dawk bungalow** [telb zn] **pleisterplaats** (voor reizende ambtenaren in India)
- ¹**dawn** /dɔːn/ [telb + niet-telb zn] **dageraad** (ook figuurlijk), ochtendgloren, morgenrood, zonsopgang, eerste begin, geboorte ♦ *at dawn* bij het krieken van de dag; *dawn is breaking* de dag breekt aan; *the dawn of civilization* de ochtendstond der beschaving; *from dawn till dark* van de ochtend tot de avond, van vroeg tot laat [ ] (sprw) *the darkest hour is that before dawn* als de nood het hoogst is, is de redding nabij
- ²**dawn** /dɔːn/ [onov ww] **dagen** (ook figuurlijk), licht worden, aanbreken, beginnen door te dringen, duidelijk worden, aan het licht komen ♦ *the day is dawning* de dag breekt aan, het wordt licht; *it dawned on me* het begon me te dagen, ik begon te beseffen; *reality began to dawn upon her* de werkelijkheid begon tot haar door te dringen; → **dawning**
- dawn chorus** [telb zn] **morgenkoor van vogels**
- dawn-ing** /dɔːnɪŋ/ [telb + niet-telb zn; (oorspronkelijk) gerund van dawn] **dageraad** (ook figuurlijk), ochtendgloren, zonsopgang, eerste begin
- dawn raid** [telb zn] **(politie-)inval/razzia in de vroege ochtend**
- ¹**day** /deɪ/ [telb zn] [ ] **dag**, etmaal ♦ *day after day* dag in, dag uit, dag aan dag; *day by day* dagelijks, van dag tot dag, continu; (AE) *day in court* verschijndag, gelegenheid tot weerwoord; (ZAE) *Day of the Covenant* dag van het verbond (16 december); (BE) *this day fortnight* vandaag over veertien dagen; vandaag veertien dagen geleden; *day in, day out* dag in, dag uit; dag aan dag; *day of judgement* dag des oordeels; (BE) *this day month* vandaag over een maand; vandaag een maand geleden; *day and night/night and day* dag en nacht; (inf) *from day one* meteen, vanaf de eerste dag; *day out* dagje uit; *day of reckoning* dag der afrekening; *day of rest sabbat*; *from day to day* dagelijks, van dag tot dag, continu; *the day after tomorrow* overmorgen; (BE) *this day week* vandaag over een week; vandaag een week geleden; *work days* overdag werken, dagdienst hebben; *the day before yesterday* eergisteren [ ] **werkdag** ♦ *day off* vrije dag, dag vrij [ ] (in samenstellingen) **(hoogtij)dag** [ ] **tijdstip**, gelegenheid, dag ♦ *any day* te allen tijde; *one day* op een/zekere dag, eens; *some day* eens, eenmaal, op een keer; bij gelegenheid [ ] **jour**, ontvangdag [ ] **call it a day** het bijltje erbij neergooien, het voor gezien houden, het welletjes vinden; *let's call it a day* laten we er een punt achter zetten; *end one's days* zijn laatste dagen slijten; ster-ven; (inf) *every other day* om de haverklap; *come the day before the fair* (ergens) te vroeg (mee) komen; *come after the day of the fair* als mosterd na de maaltijd komen; achter het net vissen; (inf) *forever and a day* (voor) eeuwig, een eeuwigheid; *from one day to the next* van vandaag op morgen; (handel) *days of grace* respijtdagen; *she's thirty if she's a day* ze is op zijn minst dertig; *make a day of it* er een dagje van maken, een dagje doorhalen; *make s.o.'s day* iemands dag goedmaken, iemand de dag van zijn leven bezorgen; *name the day* de huwelijksdag vaststellen; *not (have) one's day* zijn dag niet (hebben); *your days are numbered* je dagen zijn geteld; *on one's day* op het toppunt van zijn kunnen; *one of those days* zo'n dag waarop alles tegenzit; *one of these (fine) days* vandaag of morgen, een dezer dagen; *wear through the day* de dag doorkomen; (sprw) *tomorrow is another day* morgen komt er weer een dag; (sprw) *one of these days is none of these days* van uitstel komt afstel; (sprw) *the*

better the day, the better the deed ± wie spoedig helpt, helpt dubbel, ± tijdige hulp is dubbele hulp; (sprw) *he who/that fights and runs away lives to fight another day* ± beter blo Jan dan do Jan, ± een verloren veldslag is nog geen verloren oorlog; (sprw) *an apple a day keeps the doctor away* een appel per dag houdt de dokter uit huis; (sprw) *Rome was not built in a day* Keulen en Aken zijn niet op één dag gebouwd; (sprw) *a wonder lasts but nine days* geen praatje zo groot, 't bloedt in acht dagen dood

during the day

early in the morning/in the early morning	vroeg in de ochtend/'s morgens vroeg
halfway through the morning	halverwege de ochtend
late in the morning	aan het eind van de ochtend
at lunchtime	tussen de middag
early in the afternoon/in the early afternoon	aan het begin van de middag
in the middle of the afternoon	halverwege de middag
late in the afternoon	aan het eind van de middag
early in the evening	aan het begin van de avond
during the evening	halverwege de avond
late in the evening/late at night	laat op de avond
at midnight	om middernacht
in the middle of the night	midden in de nacht

²**day** /deɪ/ [telb + niet-telb zn] ¹ **dag**, daglicht, periode dat het licht is ♦ *before day* voor zonsopgang; (vnl form) *by day* overdag ² **tijd**, periode, dag(en) ♦ *at the present day* op de dag van vandaag, heden ten dage; *back in the day* in die tijd, destijds; *he's had his day* hij heeft zijn tijd gehad; *have one's day* populair zijn; *in one's day* in iemands tijd/leven; *in the days of ten tijde van*; (*in*) *olden days* (in) vroeger tijden; (*in*) *days of old/yore* (in) vroeger tijden; *the men of other days* de mensen uit vroeger tijden; *I have seen the day when* ik heb het nog meegemaakt dat, in mijn tijd; *questions of the day* hedendaagse/actuele vraagstukken; *the government of the day* de zittende regering; (*in*) *these days* tegenwoordig, vandaag de dag; (*in*) *this day and age* vandaag de dag; *in those days* in die dagen, destijds; *those were the days* dat waren pas/nog eens tijden; (iron) *toen was het ook niet alles* ² **late in the day** te elfder ure; op het nippertje; als mosterd na de maaltijd; *the other day* onlangs, pas geleden; *that will be the day* dat wil ik zien; (iron) *vergeet het maar; to this day* tot op de dag van vandaag, tot op heden; *to the/a day* op de dag af; (sprw) *come day, go day, God send Sunday* ± als de zon is in de west, is de luiaard op zijn best, ± hij is liever lui dan moe; (sprw) *every dog has his day* iedereen heeft weleens geluk, ± elk diertje heeft zijn plezier-tje; (sprw) *the longest day must have an end* de langste dag heeft ook een avond; (sprw) *sufficient unto the day is the evil thereof* elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad

³**day** /deɪ/ [niet-telb zn; the] ¹ **slag**, strijd ♦ *carry/save/win the day* de slag winnen; *lose the day* de slag verliezen ² **overwinning**, zege ♦ *the day is ours* we hebben gezegevierd

Dayak [eigenn] → **Dyak**

day bed [telb zn] **bank**, **zitbank**, **slaapbank**

day-board-er [telb zn] (onderw) **overblijver**, **overblijfter**, halvekostleerling(e)

day-book [telb zn] ¹ (boekh) **dagboek**, kladboek, ligger, memoriaal, ² **journal** ² (AE) **dagboek**

day-boy, **day-girl** [telb zn] (BE) **externe leerling**, **dagscholier**

day-break [niet-telb zn] **dageraad**, het aanbreken van de dag, zonsopgang

day camp [telb zn] (AE) **kinderkamp** (voor overdag in schoolvakanties)

day-care [niet-telb zn; vaak attributief] **dagopvang**, kinderopvang ♦ *day-care centre* crèche, kinderdagverblijf, dagopvang; (België) **kinderkribbe**

day-centre [telb zn] **dagverblijf**

¹**day-dream** [telb zn] **dagdroom**, mijmering, luchtkasteel

²**day-dream** [onov ww] **dagdromen**, mijmeren

day-dream-er [telb zn] **dagdromer**

day-fly [telb zn] (dierk) **eendagsvlieg** (orde Ephemeroptera)

Day-Glo /deɪˈglou/ [bn; oorspronkelijk merknaam] **fluorescerend**, felgekleurd

day labourer [telb zn] **dagloner**, daggelder, los arbeider

day letter [telb zn] (AE) **brieftelegram**

day-light [niet-telb zn] ¹ **daglicht**, (fig) openbaarheid, publiciteit ♦ *in broad daylight* bij/op klaarlichte dag ² **dageraad**, ochtendgloren, zonsopgang ³ **dag**, periode tussen zonsopgang en zonsdondergang ⁴ **dag** (zichtbare tussenruimte tussen twee voorwerpen), licht (tussen boten, tussen ruiters en zadel, enz.), niet gevuld deel van (drink)glas ⁵ **burn daylight** overdag het licht aan hebben; (inf) **let daylight into** nieuw licht werpen op; zich (her)bezinnen; *see daylight* iets door/in de gaten krijgen; een lichtpuntje zien

daylight robbery [niet-telb zn] ¹ **beroving op klaarlichte dag** ² **schaamteloze oplichting**

day-lights [alleen mv] (sl) **levenslicht**, bewustzijn, gevoel ♦ (fig) *beat/knock the (living) daylight* *out of s.o.* iemand overhoop/buiten westen slaan; (fig) *scare the (living) daylight* *out of s.o.* iemand de stuipen op het lijf jagen

daylight saving time, **daylight saving**, **daylight time** [niet-telb zn] (AE) **zomertijd**(regeling)

day lily [telb zn] (plantk) ¹ **daglelie** (genus Hemerocallis) ² (**Japanse**) **funkia** (genus Hosta)

day-long [bn; bw] **de hele dag durend**, een dag lang (durend)

day nursery [telb zn] ¹ **crèche**, kinderbewaarplaats, kinderdagverblijf, dagopvang ² **kinderkamer**, speelkamer

day-owl [telb zn] **daguil**

day pupil [telb zn] (BE) **externe leerling**

¹**day release** [telb zn] (BE) **werknemer met educatief verlof**, ± leerling in het participatieonderwijs

²**day release** [niet-telb zn] (BE) **educatief verlof**, ± participatieonderwijs

day release course [telb zn] (BE) **curcus in (doorbetaalde) werktijd**, ± vormingscurcus

day return, **day ticket** [telb zn] (BE) **retourtje**

day-room [telb zn] **dagverblijf**

¹**days** /deɪz/ [alleen mv] **levensdagen**, leven ♦ *spend one's days in solitude* zijn leven in eenzaamheid slijten

²**days** /deɪz/ [bw] (vnl AE) **overdag**

day-sail-er [telb zn] (vnl BE) **dagzeiler**

day school [telb zn] **dagschool**

¹**day shift** [telb zn] **dagdienst**

²**day shift** [verzameln] **dagploeg**

day-spring [niet-telb zn] (vero) **ochtendkrieken**

day-star [telb zn] ¹ **Morgenster** ² (form) **zon**

day student, **day scholar** [telb zn] **externe leerling**, **dagscholier**

day's work /deɪz wɜ:k, ^-wɜ:k/ [telb zn] ¹ **dagtaak** ♦ *a good day's work* een productief dagje ² (scheepv) **bestek** ³ *it's all in a/the day's work* dat is de normale gang van zaken, dat hoort er nu eenmaal bij

¹**day-time** [niet-telb zn; the] **dag**, periode tussen zonsopgang en zonsdondergang ♦ *in the daytime* overdag, op de dag

²**day-time** [bn, attr] **dag** ♦ *daytime flights* dagvluchten; (vnl BE) *daytime running lamp*, (vnl AE) *daytime running light* dimlicht, (motorvoertuig)verlichting overdag, **dagrijlicht**